

Ірина Морозова
доктор філологічних наук,
професор кафедри граматики англійської мови
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Аміна Теличко
бакалавр факультету романо-германської філології
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

ДИНАМІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНОГО ФУТБОЛЬНОГО КОМЕНТАРЯ

У роботі розглядаються динамічні особливості англомовного футбольного коментаря. Особлива увага приділяється вербальним складовим футбольного коментаря його лексичному та синтаксичному складу. У сучасному науковому просторі є значна кількість матеріалу, що характеризує різні комунікативні моделі у спорті «...володіння основами комунікативного знання, уміння правильно спілкуватися і взаємодіяти з іншими – передумова успішної професійної, суспільної, політичної діяльності» [1].

Вибір теми дослідження мотивується наступними міркуваннями. Спортивна сфера є різноманітним та складним процесом та пов'язується в нашій свідомості з різними життєвими сферами, а саме: з політикою, професійною діяльністю, культурою, естетикою, культурою здоров'я. Спортивне мовлення є невід'ємною складовою інституційного (професійного спортивного) дискурсу.

Отже, цілком природньо, що організація спортивної комунікації знаходиться у фокусі лінгвістичних досліджень.

Спортивний коментар відіграє ключову роль у передачі інформації, створенні емоційного ефекту та залученні аудиторії під час спортивних трансляцій. Зазначена проблема завжди привертає увагу дослідників мови (В. Зверева, П. Чаяло, Ю. Сазонова). Попри їхній вагомий внесок у теорію професійної комунікації, питання лексико-синтаксичної організації спортивного футбольного коментаря залишилося поза увагою дослідників. Отже, актуальність проведеної розвідки мотивується лінгвогносологічним значенням визначення загальних принципів організації спортивної комунікації.

Питання розбудови спортивного мовлення, як різновиду професійної комунікації в інформаційному просторі набуває своєї закономірної актуальності. Поверхневий аналіз спортивного коментаря, на прикладі футбольного матчу, допоміг з'ясувати специфіку спортивного коментаря як тексту, що об'єднується певними синтаксичними типами речення, виявити навички та методи його впливу на аудиторію, обґрунтувати ступінь вивчення особливостей функціонування спортивної медіакомунікації.

Об'єкт дослідження – інформаційний простір та система ЗМІ, які пов'язані з висвітленням спортивних подій, зокрема записи мовлення англomовних коментаторів, які забезпечували професійний огляд матчу.

Предметом дослідження виступають особливості комунікативної поведінки суб'єктів спорту в площині спортивної професійної комунікації засобами англійської мови.

Мета дослідження – визначити особливості типових лексико-синтаксичних ознак та провести поверхнево-структурний аналіз англomовного футбольного коментаря з урахуванням професійної специфіки спортивного повідомлення.

Поставлена мета зумовлює виконання наступних основних завдань: конкретизувати поняття «спортивного коментаря» як форму усного мовлення,

визначити його композиційні та лексичні ознаки, а також схарактеризувати композиційно-синтаксичну побудову цього типу дискурсу.

У процесі роботи використовувалась холістична методика досліджень, яка включає загальнофілософське розуміння об'єкта спостереження і суто лінгвістичні прийоми дослідження, а саме: синтез, аналіз, дедукція та індукція, метод спостереження, дескриптивний, квантитативний, квалітативний та інші лінгвістичні прийоми.

Матеріалом дослідження слугували спортивні коментарі Стюарта Робсона та Дерекка Рея під час коментування футбольного матчу за Суперкубок Англії 2024 за участі команд **Манчестер Юнайтед** (*Manchester United*) і **Манчестер Сіті** (*Manchester City*). Ці коментарі зафіксовані у проміжках від 00:05 до 09:30, 45:54–50:00, 81:03–87:51 хвилини, а також під час післяматчевої серії пенальті, а саме з 93:00 хвилини, і до завершення матчу.

Висновки і перспективи подальших досліджень. У процесі аналізу зроблено наступні висновки і окреслено певні перспективи дослідження.

Важливу роль у розвитку саме спортивного дискурсу відіграють представники медіасфери. На прикладі аналізу особливостей англomовних репортажів спортивних коментаторів зроблено висновок про те, що характер мислення кожного з них, його мовні й культурні особливості визначають мовленнєво-стилістичну специфіку його фахової промови.

За нашими спостереженнями спортивний коментар належить до типу офіційної медіапромови. Він поєднує у собі інформативність та емоційність із сугестивним впливом на слухачів та глядачів. Спортивний коментар є однією з форм публіцистичного стилю, оскільки поєднує в собі інформативність, емоційність та вплив на аудиторію і являє собою елементом об'єктивації спортивного дискурсу.

З'ясовано що футбольний коментар композиційно розкладається на 3 частини в залежності від таймів футбольної гри, а також при необхідності проведення післяматчевої серії пенальті. Виявлено, що у матеріалі, що досліджувався, наявний синтез професійного і розмовного мовлення, де

футбольні терміни поєднуються із неформальним монологічним мовленням з боку коментатора. Крім того, невідмінно від професійної характеристики гри зазначено, що футбольні коментатори Стюарт Робсон та Дерек Рей вживають емоційно забарвлену лексику задля додаткового психологічного впливу на аудиторію. З'ясовано, що їхні репліки мають суб'єктивний характер і у багатьох випадках чинять певний сугестивний вплив на позитивне чи негативне сприйняття проведеної гри.

У ході роботи проведено поверхневий синтаксичний аналіз футбольного коментаря, який дозволив дослідити структуру речень, типові синтаксичні конструкції та їхню роль у створенні ефективного спортивного мовлення. Виявлено що найбільш поширеними у мовленні Стюарта Робсона та Дерек Рея є просте речення, друге місце займає складносурядне речення і третє місце – складнопідрядне речення. Особливе місце в промовах займають еліптичні конструкції, вигуки, риторичні запитання, що сприяють виразності мовлення.

Підводячи підсумки проведеного дослідження, можна зробити висновок про те, що спортивний коментар - це різновид професійно забарвленого розмовного мовлення з елементами сугестії, спеціалізованою термінологією. Варто зазначити, що цей тип мовлення має високий рівень емоційного впливу; граматичні конструкції у спортивному мовленні спрямовані на лаконічність та енергійність, адаптовані до аудиторії і тісно пов'язані з медіа, що уможливорює виокремити його в особливу форму монологічного спілкування з аудиторією.

Список використаної літератури

1. Беляєва О.М. Мовленнєва комунікація: структура, види, форми, перешкоди. Світ медицини та біології. 2016. № 1(55). С. 185 – 191.